

Hotel Helios Park

Természetvédelmi Terület

Kezelési terv

2008

0. ÖSSZEFOGLALÁS

0.1. Előzmények

Természetvédelmi Terület létesítéséről: Hévíz Város Önkormányzata Képviselő-testületének 31/2007.(XII.20.) rendelete a helyi jelentőségű védett természeti terület védettségének fenntartásáról:

Hévíz Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény 16.par.(I) bekezdése, valamint a 2007. évi LXXXII. törvény 6.par.(6) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján a következő rendeletet alkotta:

1. A Veszprém Megyei Tanács Végrehajtó Bizottságának 169/1977. számú határozatával védetté nyilvánított Hotel Helios park helyi jelentőségű védett természeti terület védettségét a képviselő-testület e rendelettel fenntartja.
2. A Hotel Helios park helyi jelentőségű védett természeti terület jellege, kiterjedése, helyrajzi száma: 3 ha 449 m² 1496/1 hrsz.
3. A védettség indoka és célja a területen található értékes növényzet megőrzése.
4. A terület természetvédelmi kezelési feladatait ellátó szervezet: Hunguest Hotels Zrt. Hotel Helios, Hévíz, Vörösmarty u.91.
5. A rendelet kihirdetésének napja: 2007. december 20.
Hatálybalépés: 2008. január 1.

0.2. Irányelvek

Hévíz Város Önkormányzata védetté nyilvánította a Hotel Helios Parkját. A város túlzott mértékű beépítése, a magántulajdonú kertek zöldfelületeinek lecsökkenése, a város idegenforgalmi látogatottságának növekedése felértékeli a Hotel Helios gondosan karbantartott, nagy méretű Parkjának szerepét a város életében.

A mind a Hunguest Hotels Zrt, mind Hévíz városa részére fontos a Park jelenlegi állapotának megőrzése, lehetőségek függvényében továbbfejlesztése.

0.3. A terület kapcsolatai más védett területekkel

A védett területek életközösségeinek szempontjából lényeges kérdés, hogy a terület élővilága elszigetelt-e, vagy természetes (ill. mesterséges) úton kapcsolódik - un. ökológiai folyosón keresztül - az ország hasonló életközösséget fenntartó területéhez. A Hévízi-gyógytó Természetvédelmi Terület szervesen ágyazódik be a környező lápvidékbe, a tó körüli láperdő jellegű gyógy-park környezetében hasonló adottságú területek találhatóak, melyekkel nagyobb ökológiai egységet alkot. Ezáltal biztosított a területek közötti faj és egyedcsere, mely mind a faj-, mind a genetikai sokféleség megőrzésének záloga. Maga a tó az egész világon egyedülálló! Azonban a

Hotel Helios Parkja nincs közvetlen kapcsolatban a tó körüli védett területekkel sem adottságaiban: fafaj, klíma, növényzet, állatvilág, sem közvetlen környezetében. **Az előzőktől mindenben eltér.**

0.4. Védelem által közvetlenül érintett terület

A védelem által közvetlenül érintett terület Magyarország Dunántúli felén, 6 km-re a Balaton legnyugatabbi városától, Keszthelytől nyugatra található, Hévíz város belterületén, a városmagtól délnyugatra. Területe: 30 449 m², helyrajzi száma: 1496/1.

1. Általános információk

1.1. Összefoglaló adatok

5

a) azonosításra alkalmas név:	Hotel Helios Park Természetvédelmi Terület
b) a Védett Természeti Területek Törzskönyve törzskönyvi száma:	
c) tervezési területre vonatkozó védetté nyilvánító jogszabály száma:	Hévíz Város Önkormányzata Képviselő-testületének 31/2007.(XII.20.) rendelete
d) nemzetközi egyezmény hatálya alá tartozó vagy nemzetközi jelentőségű terület jelölése, sorszám:	—
e) a tervezési terület kiterjedése:	Hotel Helios Park, 30449 m ²
f) a megye(ék) megnevezése, ahol a tervezési terület elhelyezkedik:	Zala
g) a település(ek) megnevezése, ahol a tervezési terület elhelyezkedik:	Hévíz
h) az illetékes természetvédelmi hatóság megnevezése:	Hévíz Város Önkormányzata
i) a jogszabályban kijelölt természetvédelmi kezelő megnevezése:	Hotel Helios

1.2. A tervezési terület rendeltetése

A Hotel Helios Park Természetvédelmi Terület rendeltetése a Hévízen egyedülálló különleges növényállomány megőrzése.

Általános rendeltetése:

Természetvédelem: a természetes folyamatok szabad érvényesülésének következetes biztosítása a Parkban, az emberi káros beavatkozás csökkentésével, amelynek következtében természetes életközösségek maradnak fenn/ jönnek létre, az **ültetett egyedi növények megőrzésre kerülnek, a leromlott részek felújítódnak.**

1.3. A tervezési terület jogi helyzete

A terület helyi természetvédelmi védettség alatt áll.

1.4. A tervezési terület elhelyezkedése, határai

A Hotel Helios Park Természetvédelmi Terület Zala megyében, Hévíz város belterületén helyezkedik el.

A Területet tartalmazó magyarországi topográfiai M 1:10.000 EOTR szelvény száma: 42-433.

A Terület elhelyezkedését a következő hévízi térkép tartalmazza.

1.5. Tulajdonosi, birtokviszonyok, használati jogok

A Hotel Helios és egyben az azt körülvevő Park a Hunguest Hotels Zrt tulajdonában és kezelésében van.

1.6. A természetvédelmi kezelés szervezete és infrastruktúrája

A Hotel Helios Park Természetvédelmi Terület kezelési tervének készítője a Hunguest Hotels Zrt. Az összeállítást Laczkó Mária olk. kertészmérnök, zöldfelületi szaktanácsadó végezte Hermán György igazgató útmutatásai alapján.

A területen a természetvédelmi és kertészeti kezelést továbbra is a Hotel Helios végzi a természetvédelmi kezelési terv alapján, melyet Hévíz Város Önkormányzat Polgármesteri Hivatala felügyel, törvényben szabályozott keretek között hatóságként, valamint szakhatóságként jár el. A terület kezelésének megvalósításához szükséges szakszeméllyel és eszközökkel a Hotel Helios rendelkezik.

2. Leírás

2.1. Környezeti jellemzők

2.1.1. Éghajlat

A területet szubmediterrán klíma-hatás éri, mely május végi és októberi csapadékmaximumban jelentkezik. Jellemző az aránylag enyhe tél, és a nem túl meleg nyár.

Az évi összes csapadék átlag 500-700 mm.

Évi hőmérsékleti átlag: 10,2 °C

Januári középhőmérséklet: -0,4 °C

Júliusi középhőmérséklet: 20,8 °C

Havas napok száma: 20-25 nap

Szélirány és gyakoriság: É - 15% A tó és az azt övező véderdők egymásra hatásának következtében sajátos, helyi mikroklíma alakult ki. A vizes területek hatására a helyi klíma kiegyenlítettebb, az erdők felfogják a szeleket, a tó és környezete gyakorta párába burkolózik.

A park természeti adottságait befolyásolja a tó. A legjelentősebb módosító hatás a hőhatás, melynek élettani hatása a legsajátosabb. A melegvíz tulajdonságai miatt a tó környezetében az alábbi formában befolyásolja a mezoklímát:

- a hőhatás nemcsak közvetlenül a víz felszíne felett, hanem távolabb is érvényesül.
- az elpárolgott víz kemény hidegek idején a környező fák, cserjék ágaira csapódik harmat vagy dér formájában, és a harmatképzési ill. a fagyási hő leadása révén fékezi azok erősebb lehűlését.
- a nyár csak néhány fokkal, vagy egyáltalán nem melegebb, az őszi-téli-tavaszi időszak viszont lényegesen enyhébb a meleg víztömeg közelében.

2.1.2. Hidrológia

A területen több természetes és mesterséges vizes objektum található: medencék, díszmedence, szökőkút, termálkút, belső

2.1.2b. térkép, A Hévízi-gyógytavat közvetlenül övező termál és figyelő kutak

2.1.3. Talajtan

Az összefüggő zöldterületek talaja felső pleisztocén kori lösz, homok, homokkő alapkőzeten kialakult rozsdabarna erdőtalaj vékony humuszréteggel. Helyenként a lapos homokkő rétegek a felszínt is elérik. A termőréteg 80-150 cm között változó, a talajszelvény színtezettsége jól felismerhető. Az „A” szint humuszos, a „B” rendszerint már humusz mentes. Kémhatásuk, pH: 5,5-6,5. A talaj kolloid szegény, kis víztartó képességű, gyenge-közepes tápanyag-gazdálkodású.

Az épületek környezetében építési törmelékkel szennyezett részek találhatóak, különböző felhordott talajokkal.

2.2. Biológiai jellemzők

2.2.1. Növénytársulások

A Park növényföldrajzilag a pannóniai flóratartomány (*Pannóniáim*) dunántúli flóravidék zalai flórajárásához (*Saladiense*) tartozik. A fafaj összetétele az itteni klíma és talajviszonyoknak megfelelő természetes erdőtípustól teljesen eltér. Természetes növénytakarója Illír jellegű gyertyános tölgyes (*Helleboro odoro-Carpinetum*) lenne (Á-NÉR kód: K4). A Park cserje és gyepszintjében megtaláljuk az e társulásra jellemző fajokat: közönséges fagyai (*Ligustrum vufgare*), csíkos

3. Célkitűzések meghatározása

8

3.1. A tervezési terület természetvédelmi jelentőségének kiértékelése

A parkokban évenként ellenőrzés alá kerül az állomány egészségügyi állapota. A parkban a nemkívánatos fajok akác, bálványfa, zöldjuhar kivágása után megfelelő fajokkal kell színesíteni a fa-fajösszetételt. Kívánatos a park jelleg erősítése, a terület egy részének mozaikosan arborétum szerűvé alakítása. Agresszív, nem honos fajok bevitelét mellőzni kell!

3.1.1. Hévízfürdő története

Hévíz, mint fürdőhely története a történelem előtti korokba nyúlik vissza. A Hévízi-gyógytó gyógyító hatása már - valószínűleg - a rómaiak által is ismert volt, erre utalnak az Amphora Búváregyesület búvárai által 1980-as évek elején a tóból gyűjtött pénzérmék, és a tó környékén talált oltárkő. A népvándorlás kori leletek is arra utalnak, hogy az erre megfordult germán és szláv népesség is használta a tavat. Hévíz írásos említése első alkalommal egy 1328-ból származó oklevélben történik, amikor a települést „locus vulgarites Hewyz dictus”ként említik.

A tó gyógyhatásának felismerése és fürdőhellyé való kiépítése a Festetics család nevéhez kötődik. A tó-forrás és környéke a XVIII. sz. derekán lett a családé. Gróf Festetics (I) György 1795 és 1797 között céltudatosan és tervszerűen építette ki a kis fürdő telepet. Először utat vágatott a tóhoz, majd a túlfolyó elején a tó vizére deszkából, tutajra épített, egyszerű fürdőházat emeltetett. Ezeket az 1800-as évek elején két, kis, cölöpökre helyezett fürdőházzal váltotta fel. A fürdőben orvosok (borbélysebészek) működtek, akiknek fő munkája az érvágásból állt. Vasárnaponként egész kis vásárra való székértábor állt a tó mellett. A gróf 1819-ben bekövetkező halála után megszakadt Hévízen minden komoly munka.

1868. március 1-jén a Festeticsek cserével megszerezték a tótól nyugatra fekvő, komoly építkezésre alkalmas talajú területet. Megkezdődött az addig kopár domboldal, parkosítása. Festetics (II.) György elkezdte a fürdővendégek elhelyezésére alkalmas épületek építtetését, és előre megtervezte a majdan kialakuló épületek sorát. A tófürdő is kezdte elnyerni mai képét. Az 1860-as évek elején több épületet emeltek, és 1866 tavaszára felépült a tó felett tölgyfa oszlopokon álló, külön női és férfi osztállyal ellátott tükörfürdő is. Ezek az épületek álltak a tavon 1905-

«g.

1885-től 1905-ig számos bérlő követte egymást, nagyobb befektetésekbe nem kezdtek itt.

1905-ben Reischl Vencel keszthelyi sörgyáros 35 évre haszonbérletbe vette a fürdőt. A bérleti szerződés felújításokra, befektetésekre kötelezte a bérlőt. Reischl Vencel túltett a kötelezettségein. Hévíz igazából 1905 után épült ki, - mintha álmából ébredve minden eddigi mulasztást pótolni akarna - egyik évről a másikra országos hírnevet szerzett magának. Reischl a korszerűtlen, szegényes épületeket lebontatta, hogy helyükre

kényelmes, modern szállók, vendéglők, fürdőházak kerülhessenek. Csak a IV-es, V-ös és VII-es házak maradtak meg változatlanul. 1911-ben készült el a Zander intézet, és átadták a teljesen megújult, kupolás tavi fürdőházakat. Ekkor épült a tó jellegzetes fürdőbejárata. „Eltűnt a parti mocsaras bozót, és a békanyállal fedett „feneketlen” Is, helyüket vadgesztenye allék, gyönyörű virágágyak foglalták el.” A fejlődés elismeréseként 1911 április 27-én belügyminiszteri rendelettel Hévíz hivatalosan is gyógyfürdővé vált. A látogatók száma exponenciálisan növekedett.

Reischl Vencelt a bérleti szerződés állandó orvos tartására kötelezte a gyógyfürdő területén. Az új bérlő felismerte, hogy csak úgy tudja a bérletet kihasználni, ha a fürdő gyógyító jellegét kihangsúlyozza, és olyan orvos közreműködését veszi igénybe, aki a fürdőgyógymód szakértője, és az ott kezelt betegek szakorvosa. 1906-ban szerződést kötött Dr. Schulhof Vilmossal, a budapesti Lukács-fürdő orvosával. A VI-os házban (mai D épület) alakítottak ki orvosi rendelőt. Dr. Schulhof Vilmos 1911-ben létesítette a kor mozgásterápia-igényeinek kielégítésére a Zander és Röntgen intézetet, ahol gimnasztikai, elektroterápiás labor és röntgendiagnosztikai berendezés üzemelt. Felismerve a diagnosztika jelentőségét hívta el Budapestről öccsét Dr. Schulhof Ödönt, aki röntgenológusként, és fizioterápiás szakorvosként dolgozott a Zanderben, és emellett a laboratóriumi-diagnosztikai vizsgálatokat vezette.

A Schulhof testvérek Dr. Moll Károllyal együtt vetették meg annak a rendszeres és céltudatos fejlesztésnek az alapjait, amely a forrástó gyógytényezőit a magyar egészségügy valódi szolgálatába állította. Dr. Moll Károllyal világviszonylatban először alkalmazta a subaquatilis tractio-t, a súlyfürdőt.

Az első világháború leállította a fejlesztéseket Hévízen. 1923-tól azonban Hévíz jelentősége megnövekedett, mivel a háborút lezáró békeszerződések a jelentős fürdőhelyeket elcsatolták az országtól. A fürdő ekkor nőtt össze a környező településsel, a legelőket felparcellázták. A két világháború között Hévízfürdőt jellegzetes békebeli hangulat lepte be. A fürdő csendben vészelte át a második világegyet. 1944 és 1946 között előbb a német, majd a szovjet megszállók használták - kórháznak - az épületeket. 1948-ban államosítás következett. Az 50-es években a „tömegtermelés” voltjellemző Hévízen.

1952. január 1-jén az Egészségügyi Minisztérium a fürdőtelep épületeiben létrehozta a Hévízi Állami Gyógyfürdő-kórházat (ma Szent András Állami Reumatológiai és Rehabilitációs Kórház, Hévízfürdő). A fürdővendégek száma három-négyszeresére emelkedett. A kórház berendezéseit korszerűsítették, új kezeléseket vezettek be.

A Minisztertanács 2030 (1965. X. 17.) számú határozatában az Egészségügyi Minisztérium Hévizet országos jelentőségű gyógyhellyé nyilvánította.

1968-ra felépült az ország akkor legmodernebb fedett fürdője (20., 21. kép). Az épületet a korszerű balneoterápia minden eszközével felszerelték. A hetvenes évek közepén megkezdték a tófürdő teljes felújítását, osztrák

vörösfenyőből. Az átalakítás 1985-re fejeződött be.

1986. március 3-án a tófürdő 1. központi épületei leégtek. 1989 szeptemberében elkészült a formailag új épületegyüttes, mely szebb és korszerűbb lett, mint addigi elődei.

3.2. A tervezési terület legfontosabb természeti értékeinek meghatározása

Hévíz város és a Hotel Helios számára a Park összefüggő, méretes zöldterülete bír nagy jelentőséggel, mivel a város kevés összefüggő zöldterülettel rendelkezik.

A területen található koros, nagyméretű fák adnak jelleget a Parknak.

Méretüket, darabszámukat tartalmazza a növénylista, ebből néhány szép példányt említve: hegyi juharok, korai juharok, magas kőrisek, magyar kőrisek, császárfák, kolorádói jegenyék, platánok, gyertyánok, kisvirágú liliomfák.

A később ültetett örökzöldek fajtáik miatt - már törekedve a gyűjteményes kert kialakítására - szintén meghatározók: olasz ciprus, libanoni cédrus, himalájai cédrus, nutka ciprus.

3.3. Ideális kezelési célkitűzések

3.3.1. Elsődleges célkitűzések:

A park természet közeli társulásokat nem tartalmaz, mesterségesen létesített és fenntartott növényállománnyal rendelkezik. Ideális kezelési célkitűzés a park arborétum jellegének megőrzése, a meglévő értékes növényállomány fajtakörének bővítése, egyben a látogatók számára igényes bemutatási, szemléletformáló eszközök alkalmazása a rekreációs lehetőségek fenntartása, előtérbe helyezése mellett. Ennek megvalósítására elsődleges célkitűzések az alábbiak:

- a zöldterület jelenlegi nagyságának megtartása, vagy bővítése
- . a park jelenlegi értékes növényállományának megőrzése .
- az alkalmazott növényfajok és -fajták körének bővítése . az épületek rekonstrukciós feladatainak ellátása . a bemutatás eszközeinek fejlesztése
- az üdülőket kiszolgáló infrastruktúra fejlesztése (kertberendezési tárgyak, utak)

3.4. Korlátozó és veszélyeztető tényezők

Természetes folyamatok:

Belső tényezők: fák öregedése; adventív elemek térhódítása bálványfa, akác, zöldjuhar. Cserjefoltok öregedése, arányok megváltozása.

Külső tényezők: klímaváltozás, csapadékhiány

A park nagyságához képest jelenleg kevés a parkot fenntartó munkaerő és a rendelkezésre álló technikai felszereltség (fenntartáshoz szükséges gépek, eszközök).

Nincs kiépített kapcsolat más arborétumokkal, botanikus kertekkel, kutatóintézetekkel nincs közvetítő új fajok és fajták telepítéséhez. Nincs közép- és hosszú távú egységes fejlesztési terv a park rehabilitációjára vagy egységes fejlesztésére, a jelenlegi fenntartás éves kifutású.

A parkban nem folyik kutatás.

A park állandó dotációt igényel, mivel közvetlen hasznot (gazdasági érték) nem termel. A fenntartásához, fejlesztéséhez szükséges beavatkozásokhoz azonban jelentős anyagi ráfordítás szükséges, kevés az elérhető forrás.

3.4.1. A tervezési területen belül érvényesülő emberi tényezők

A Park nagyságához képest a fenntartó munkaerő, és a rendelkezésre álló technikai felszereltség elégséges. Szükség van közép és hosszabb távú egységes fejlesztési tervre a Park rehabilitációjára, fejlesztésére. Ehhez a fejlesztéshez kevés a meglévő felkészültség. A jelenlegi tervek éves kifutásúak. A fenntartás, fejlesztés jelentős anyagi dotációt kíván, viszont közvetlen hasznot nem termel.

3.4.2. A tervezési területre kívülről ható emberi tényezők

A környező területhasználat, a túlépített város negatív hatással van a park ökológiai állapotára, azt izolálja és folyamatos fejlesztési törekvéseivel további terhelést okoz.

3.4.3. A természetvédelmi kezelés korlátai

A Hotel Helios rendelkezik a kezeléshez szükséges eszközökkel - megfelelő szaktudású és elegendő számú munkaerővel, megfelelő minőségű és mennyiségű felszereléssel és elegendő anyagi fedezettel - ahhoz, hogy hatékonyan kezelje a területet jelenlegi állapotában.

Hatósági jogkörrel Hévíz Város Önkormányzata rendelkezik.

4. Gyakorlati célkitűzések, stratégiák és feladatok meghatározása

A Hotel Helios Park területeken található növények, zöldterület megőrzése a legfőbb cél.

4.1. Gyakorlati célkitűzések

12

Védelmi szint fenntartása a park növényállományának rendszeres kezelésével:

- időben gondoskodni kell az idős növényállomány utánpótlásáról
- a beteg növények esetében rendszeres, a tó környezetének élővilágát és a használók egészségét nem veszélyeztető növényvédelem
- egészségügyi metszés
- a tápanyag-utánpótlást a komposzt széleskörű alkalmazásával javasoljuk biztosítani.
- a beteg, kiöregedett egyedek ifjítása, cseréje
- egynyári ágyak évenkénti felújítása
- pázsitfelületek karbantartása, felújítása
- az újrahasznosítható anyagok (növényi hulladékok) megfelelő kezelése, visszaforgatása (komposztálás)
- a növények vízellátását biztosító öntözőrendszer kiépítése, fejlesztése
- a parkot fenntartó személyzet és a fenntartáshoz szükséges eszközrendszer, technikai háttér biztosítása
- szakmailag felkészült koordinátor biztosítása továbbra is, aki ellátja az irányítási és szervezési, valamint a kisebb fenntartási-tervezési feladatokat
- kapcsolatfelvétel kutatóállomásokkal, arborétumokkal vagy botanikus kertekkel a növényállomány bővítésére

Tartós hasznosítás biztosítása a bemutatás és kiszolgáló infrastruktúra fejlesztésével:

- kertberendezési tárgyak karbantartása, cseréje
- a víz-architektúra rendszeres működtetése, karbantartása
- információs táblák és eszközök karbantartása, fejlesztése egyszerű, de igényes kivitelben
- a park hozzáférhetőségének korlátozott biztosítása

4.2. Természetvédelmi stratégiák

A Természetvédelmi Terület fenntartása, céljainak érvényesülése érdekében meghatározó, hogy biztosítva legyen:

- az elöregedő növényállomány kipusztuló egyedeinek pótlása, egészségügyi metszése, szükséges növényvédelme, ápolása
- a természet közeli területek természetszerű állapota,
- a terület zavartalanságát garantáló metodika szerinti, a természetvédelmi hatóság által engedélyezett szisztematikus állapotfelvételek (monitorozás) és kutatások végzése,
- ahol lehetséges, látogatások fokozott tér- és időbeni korlátozása.

4.2.1. Élőhelyek kezelése, fenntartása

A Park jelenlegi állapotának fenntartása, esetleges fejlesztése csak *aktív kezelés* révén valósulhat meg. Működésével, kezelésével összeegyeztethető tevékenységen (kutatás, oktatás, növénynevelés, rehabilitációs beavatkozás, gyógyászati, egészség-megőrzési célú tevékenység, fenntartási feladatok ellátása) kívül más, a terület zöldfelületi arányát megváltoztató, vagy fennmaradásához szükséges adottságait jelentős mértékben befolyásoló beavatkozás nem végezhető.

4.2.2. Fajok védelme

A park növényállományának gazdagítása érdekében a meglévő értékes egyedek állapotfenntartása mellett újabb, gyűjteményes kertek növényállományához méltó különleges fajok és fajták betelepítése indokolt. A park sajátos körülményei, természeti adottságai lehetővé teszik, hogy a hazánkban különlegességnek számító, **mediterrán, vagy szubtrópusi éghajlathoz kötődő növényfajta**kat is alkalmazzunk, melyeken a hazai körülményekhez való alkalmazkodóképesség bemutatható, pl. **a park meglévő** szép növényei: **Cédrus libani, Cupressus sempervirens, Punica granatum**. Ugyanakkor a jelenlegi növényállománynak megfelelően a honos növényállomány képviselői is jelenjenek meg. A park növényállományának utánpótlásáról időben gondoskodni kell, hogy a kiöregedő egyedek szerepét a fiatal növények továbbvihessék. A területeken a nem honos, agresszív növényfajok állományát kivágással (bálványfa, akác,) kell szabályozni.

4.2.3. Látogatás

A Hotel Helios Parkja külső látogatók számára nem látogatható.

4.2.4. Oktatás és bemutatás

Az érdeklődők számára, akár előre bejelentkezés alapján kíséreléssel látogathatóvá tehető a terület. A park értékeinek bemutatása lehetséges a helyszínen elhelyezett információs táblák segítségével. Az információs eszközök tervezése, elhelyezése, kivitelezése és fenntartása a kezelő feladata. A parkban oktatási tevékenység, kutatás szabadon folytatható legyen a természetvédelmi szabályok betartásával, de minden esetben tájékoztatva a kezelőt a tevékenység végzéséről, annak eredményéről.

4.2.5. Terület- és földhasználat

A terület hasznosításával kapcsolatban a legfontosabb stratégia, hogy a zöldfelületi arány nem csökkenthető, a burkolt felületeken új létesítmények nem helyezhetők el.

Amennyiben a park rehabilitációs tervei ezt indokolják, a meglévő burkolatok módosíthatók, de jelentős mértékben nem növelhetők. A park rehabilitációs beavatkozását szakképzett tervezővel javasolt megterveztetni. A tervet az illetékes hatósággal egyeztetni és engedélyeztetni kell. Az elbírálásnál figyelembe kell venni, hogy a park

elsődleges rendeltetésének megfelelően nem kizárólag a honos növényállományra épít, hanem gyűjtőmennyes-kert jellegű.

4.2.6. Természetvédelmi infrastruktúra

A terület infrastruktúrája megfelelő.

4.3. Kezelési feladatok

4.3.1. Kezelési előírások

Az összes műveit terület az intenzív fenntartási kategóriába sorolható. A munkát éves tervek valamint a kialakult napi fenntartási feladatok alapján végézik.

Minden a naptári évben elvégzett főbb beavatkozásokról nyilvántartást kell vezetni, és a kezelési tervhez évenként csatolni.

4.3.2. Éves tervek, megvalósulásuk:

Kertépítési tervek: Az előregedő Park felújítása kertépítészeti tervek alapján történik. Javasolt a Park egészére vonatkozó távlati, ütemezett, engedélyes koncepcióterv kidolgozása, melyet a részletes kiviteli tervek követnek majd.

Növényvédelmi terv, melyet engedélyez a Zala Megyei Növény és Talajvédelmi Szolgálat. Kihirdetés: a Polgármesteri Hivatalban, valamint kiértékelik a szálloda vendégeit, dolgozókat. A növényvédelmet a Park területén külső, engedéllyel rendelkező vállalkozó végzi szerződés alapján. Esetenként szükséges védekezések: tiszafakon (atkák ellen), szürke lucokon (levélvörösödést okozó gombák, atkák, molyok ellen), hársakon (levéltetű ellen). A parkban a szükséges növényvédelmi beavatkozások úgy végezhetőek, ha a látogatók egészségét, a környező élővilágot nem veszélyeztetik. Ezért a tervezett növényvédelmi anyagok kijuttatásáról (vegyszeres növényvédelem), a növényvédelem módszeréről az illetékes Növény és Talajvédelmi Szolgálatot tájékoztatni kell. Amennyiben a tevékenység bizonyíthatóan a park értékeit, a látogatók egészségét veszélyezteteti, alternatív javaslatot adva a tevékenységet korlátozhatja vagy megtilthatja.

A gyepterületek gyomirtását, valamint a sétautak gyomirtását saját kivitelezésben végzik.

Virágágy kiültetési tervek: Minden év tavaszi és őszi kiültetési időszakában új fajtaösszetétellel, látvánnyal örvendeztetni meg a szálloda vendégeit, sőt a Városba látogatókat! Nagy anyagi áldozatot hoz ezért, hiszen évente 2xközel 6000 db palántát, 1000 db virághagymát ültet ki, kiültetési tervek alapján.

Az elmúlt években a Hotel Helios és Hévíz Város Önkormányzata által meghirdetett Környezetszépítési Verseny Intézményi kategóriájában az első 3 helyezett között szerepelt.

Költségtakarékossági okokból a nagy méretű egynyári virág-felületek lecsökkentését tervezi a szálloda.

Tápanyag utánpótlási tervek: Az intenzíven fenntartott részek (virágágyak, különleges cserjefoltok, öntözött gyepterület) tápanyag utánpótlásának alapja a talajminta vételen alapuló laborvizsgálati eredmény. A Hévízi tó környezetében lévő talajvizek megóvása, valamint a növények igényeinek jobb kielégítése érdekében folyamatosan lebomló, összetett műtrágyák használata javasolt, csak a megkívánt mértékben, fenntartó tápanyagként. Alaptrágyaként szerves-trágya, komposzt is szerepelhet.

Gyepfelújítási tervek: Évente a terület 10%-án új füvesítés, felülvetés szükséges. Az árnyékolt területeken árnyéki gyeppótló évelők, cserjék használata javasolt, kis arányban árnyéktűrő fűfajták is használhatók.

Fakivágási tervek, engedélyek: A Park területén hosszú idő óta nem fordult elő fakivágás tervezetten, vagy egyéb műszaki felújítási okokból. A kiszáradt, hó-nyomott, derékba tört, kiszáradt fák kivágását is engedélyezzük, bejelentjük a Polgármesteri Hivatalnál.

Műszaki, felújítási tervek: A kialakult igények, tervezett park felújítások következményeként előkészített tervek alapján (pl. szemetesek, padok felújítása, játszótéri bútor, virágtartók).

Egyéb munkatervek, rendszerek:- hó eltakarítási rend

- fűnyírási ütemterv
- téli metszési terv
- gépkarbantartási rend
- hulladékgyűjtési rend

Időszaki feladatok:

- a Parkban található összes cserje, fa ápolása, metszése, cserje ifjítása, pótlások,
- fagyaisövények évi 3x nyírása
- pázsit felület ápolása: gypszellőztetés, tápanyag utánpótlás, hengerezés, gyomirtás, mohairtás
- sétautak gyomtalanítása, ezek mentén aljnövényzet irtás
- útszegélyek, kavicsos utak gyomirtás

4.3.3. Közlekedést érintő kezelési előírások

A sétautakon továbbra sem javasolt a műszaki fenntartáshoz, karbantartáshoz szükséges gépjárművek bejutásán kívül gépjárműforgalom engedélyezése (kivétel a belső használatra szolgáló parkoló), valamint kutyasétáltatás a parkban. Sporttevékenység végzése

abban az esetben engedélyezhető, ha nem veszélyezteti vagy gátolja a park használhatóságát. Nem javasolt a kerékpáros átközlekedés sem.

4.3.4. Turizmust érintő kezelési előírások (idegenforgalom, üdülés, oktatás, rekreáció).

A látogatókra vonatkozó korlátozások és tilalmak meghatározásában védett területekre vonatkozó előírások az irányadóak (a terület növényállománya, berendezése, infrastruktúrája nem károsítható).

5. Munkaterv

A kezelési előírásokban leírtak alapján a meglévő állapot fenntartása, lehetőség szerint fejlesztése. Az Anna épület előtti egynyári ágy költségtakarékos átalakítása virágzó alacsony cserjék, évelők, lomblevelű örökzöld növények beültetésével.

6. A természetvédelmi kezelési terv végrehajtásának ellenőrzése és a terv felülvizsgálata

A kezelési terv utasításait a természetvédelmi kezelő, a Hotel Helios hajtja végre. Megvalósulását évente ellenőrzi. A természetvédelmi kezelési tervet Hévíz Város Önkormányzata öt évente felülvizsgálja.

8. Természetvédelmi kezelési terv

7. 1. Gyakorlati természetvédelmi célkitűzések

A Hotel Helios Park fennmaradjon.

Őrizze meg jelenlegi természeti értékeit, legszebb látványelemeit. A spontán megjelent invazív fajok kiirtása: bálványfa, akác, zöldjuhar.

Az idős fákon a száraz ágak veszélyes fakivágó általi leválogatása, fasebek kezelése. A menthetetlen, balesetveszélyes fák kivágása.

Az árnyékolt gyepterületek helyreállítása árnyéktűrő gyepfajtákkal, árnyéktűrő fűfajtákkal.

Az elöregedett cserjefoltok ifjító metszése.

Felújítási tervek készítése.

7.2. Természetvédelmi stratégiák

- Mindennemű beavatkozás csak a természetvédelmi kezelő szervvel, a Hotel Heliossal való előzetes egyeztetés után lehetséges.
- A 200m² feletti területen a vegyszerfelhasználást a természetvédelmi szervvel egyeztetni kell.
- Szemét és törmelék lerakása tilos.
- A terület élővilágának gyűjtése csak kutatási célból, illetve havaria megelőzése céljából, a természetvédelmi szervvel egyeztetve lehetséges.